

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI ERLSÉGNBK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BETSBOL Szombaton 22. Decemb. 1787.

Ki hánytá Márs a Fegyverekből a fá kovákat.

A' midőn már közönséges levelekből olvassuk,
 hogy a' múlt hónapnak végén a' hatalmas két
 fejű Sas és az éjjel világosító fél-hóld között a' há-
 tározott meg-határozott legyen: a' midőn a' leg-ször-
 nyűsebb hadi-készületek a' következendőket új-
 gal mutogatják, ha azt innok ekkor a' mi E. Olva-
 sáinknak, hogy tsendes békefény van, le-nevetnének;
 s talám az Irónak ér-vágarást-is jóvóslának; azért
 mi sem békefényt sem háborut nem kívánunk hirdet-
 ni, hanem csak a' közelebb való tudva levő hadi
 kkkkk kör-

környülállásokot számláljuk-elő. A' Prufszns K. Birodalmaiban olly szükségesnek találják a' Katona szedést, hogy 40 ezrtendőn alól a' ki a' mértéket ki-nem üti-is örömöst bé-vezzik. A' Törökök minden kintseket és tehetségeket a' magók hadi erejeknek meg-nagyobbitására fordították, és az ő kivált képpen való szörgalmatoságoknak Oszakov, Khotzim és Belgrád vétettek tzelül. Belgrádnak a' Száva vize felől való környékén igen veszedelmes titkos miná-kot ássonak-el a' Törökök némely tudostások szerém és a' régi bé-omlottakat-is meg-ujjitották. A' Vörzök itten nagyon meg-fokasítottak. Jálsi mell edgy 12-ezerből, Khotzimnál pedig edgy 20-ezer álló vigyázó Török Tábor résen tartya a' fü Belgrádból a' Kassa-t és más drágaságokat Nisrába más az Országban kejjebb lévő helyekre költöz-ték. A' Muszka Kordon az Austriaival edgye tetett, és minden felől a' szélek igen kemény potban vagynak. Hertzeg Koburg Szniátinba meg-érkezet, és az egész Generál Komándó ide tettetett által, úgy hogy Lembergben csak Ob G. Kántó maradt igen kevés néppel öriz. Azon 30-ezerből álló Hertzeg Koburg Tábor edgyik vége az Erdélyi Kordonnal, a' másik a' Muszka Kordonnal magát öszve-szorította; pedig olly hirtelenséggel, hogy a' Nép minden mértföldöt utozott és 4-diken nyugodott-meg; 1 re nézve Bukóvinában és Gallitziában az utok h lenséggel jó állapotra vétettek. A' Lövéner F. és K. Lovas-ferge Okotzinál Khotzimmal által e be a' széleken közelebb szállittatott. A' Durla Tertzi Sergei Lugosba és Karanfebesbe szállit nak, Károly és Alvintzi Temesvárról éppen lekra helyhezttattnak; Eszek, Ujj-Vidék,

rad 's más több helyek több Seregekkel rakottanak-
meg. A' földet-ásó és minát tsináló seregeknek hátra-
maradott része tegnap előtt mene nagy sietséggel-le
Bétsből. Grétzben, Klagenfurtban, Laibakhban,
Brugban és Markhburgban a' fok fel-szedett Jágerek'
seregétől vilámlik mindenik uttza; kik 14 kr. minden
napi' föld mellett a' Magyar-országgi Tábornál fog-
nak mind-addig szolgálni, mig a' háborúnak vége lé-
szen. Magyar-orzágból az eleséget Austriából pe-
dig a' hadi-készületet vivő szekerek 100-ént mennek
a' Táborhoz, azt irják minden-felől. Ezen honap-
nak 7-dikén 20 vas készületekkel meg-terhelt szeke-
rek indulának-meg Bétsből, mellyek a' Lóvos-seregek
számára sisakot, mej és hát vasokat, atzél hajba kö-
tököt vittenek. Edgy Doktor küldetett vala-le Bétsből
Budára G. Nyitzki Kristof Ur ő Excellentiája nya-
vallyás ágyához; ki tegnap-előtt vizsza érkezvén azt a'
hírt hozta, hogy igen kevés reménységünk lehet életéhez.
Edgy *Krakkoviai* tudósíttó a' többek között így szól:
én irhatnék még edgy olyan ujjságot-is, mellyen Ke-
gyelmed jóhban el-bámulna, mindha azt irnám, hogy
Otzakóv Muszka kézbe vagyon. — *Tzálestzikk*ből 24-
dik Nov. irják, hogy a' *Khotzimnál* táborozó katonák,
Marianovnál a' *Dnisteren* által menvén, és edgy
Sereg Lengyel Lóvas katonára, kiket Muszka kató-
náknak gondóltanak, réá ütvén, mind két részről ke-
mény vér-ontás vólt mind addig, mig a' Törökök
meg-tudták, hogy nem Muszka katonákat támodtak-
meg. — Ugyan innea irják, hogy a' Törökök a'
magok vigyázó katonáikat egészszén edgy *Usci* nevü
Ts. és Királyi helységig állították, a' vigyázókat
minden nap 3-szor vizsgálják, éjzaka pedig szünte-
telen lövöldöznek, hogy lássák és hallják a' mié-
inkék, mely részen vagyunk ok. — Muszka Generál

Mordvinov, Otszkovba edgy néhány bombát bevet-
tetvén, azok által csak hamar 20 épületeket hánya-
tott széllyel. A' *Bóg* vizének tengerbe való szak-
adásánál is tettek a' *Mufzka* katonák edgy ostromlást,
az hó! bizonyós óltalmazó sántzót meg-véven, az
örizeten lévő ferget le-vagdalták. — A' F. Tsáfszár
a' *Nafszau* vasas Régimenttyének Obersterét Gr. *Smer-
tzinget* a' *Bukkovinai* Tábornál Generál-majorrá tét-
te. Hogy Hazánkban a' Zab már 2 for. 30 kraj-
tzárca hágot légyen a' Budai újságból irhatjuk. —
Lombárdiából 3 Ts. és K. Régimentek vagynak ut-
ban Magyar-ország-felé. — *Lemberg*ből 1. Dec. ezt
írják; A' *Barkó* Huszár fergének 2 Ofsztálya itt me-
ne kereftül, jöven *Bukovinából*, hó! már fok időül
fogva szolgálathban vala, és a' F. Tsáfszár Magyar
Huszár Seregéből is bizonyós ofsztályok minden órán
váratnak; kik *Tarnovba* fognak meg-szállani. Ma
a' nehéz Artilleria, mely 200 leg-alább is 12 fontos
gölyobifü ágyúkból áll, a' *Pellegrini* Ser. 300 le-
gények örizete alatt ide érkezék, és az ide való
fegyver-tárból is 91. ágyúkat vivének el, 20-at pe-
dig hó!nap, vagy hó!napután fognak viúni. *Buko-
vinába* szüntelen takarítják az eleséget. Itt a' *Stafé-
ták* és a' *Kurirók* egymásnak adják az ajtot, és
közelgetnek a' hadi-hirek a' magok bé-tel-yefedések-
hez. Itt mene a' napokban edgy *Mufzka* Kurir ke-
resftül Bétsfelé, melyről azt beizéllik, hogy az en-
nél lévő Levél mind a' *Mufzka*, mind a' F. Ts. és
Királyi fergék között mozdulást okozna. A' *Len-
gyeleket* a' szomszéd *Török* Tábor nagy félelmek kö-
zé szoritotta. *Tsernovitz* keményen körül sántzolat-
tatott és örzd néppel meg-erősítetett; a' nagyobb
Familliak *Szniatinba* költöznek; a' Régimentek szün-
telen mozgásban vagynak és minden órán kézek a'

magok öfzvé-tsatolásokra és akármely kemény ellentállásra. A' fzeleken lévő minden faluk mellé, mindenat Sántzok állattak és töltétek tsináltattak; a' Parasztok ki-szegezett kaszával és lántsákkal vagynak fel-fegyverkezve, és nagy kutyákat állítottanak ki vigyázatra. — Péterváradról írják 6. Dec. Edgy történhető támodás okozta vala, hogy több Régi-menteknek Szemlinnél öfzvé-kelleték gyűlni. Ezen hon. I. n. a' Gyulai Samuel, Eszterházi Antal és Pálfi Granátérosai a' vizen le-felé mentenek vala másokkal edgyütt, és edgynehány Lovas Régi-ment követi vala ezeket; de a' képzelt támodás meg-nem esvén, a' Sergek a' magok előbbeni helyekre visszátértenek. A' mi hádi-népünk igen nagy kívánsággal vagyon a' Törökkel kardot tsorbásítani, és a' hideget s más Tábori fanyarúságokat számba fe vészen. A' Bánáti Levelek szerént ott a' Kordon már ki-állott.

Török-ország. Itt már az egész Birodalomnak minden Tartományáiban nagy mozgás vagyon. A' Nagy-Vezér, a' Jantsárok Aggája, a' Musti és az Egyiptomból érkezett Kapután Bafsa öfzve-vertett valokkal munkálodják a' Keresztények ellen való hadot, pedig ezek ellen a' Szultán-is befogja a' száját, és nem mér a' békéségről szólni: a' népek annyira efze veszett; hogy nyughatatlanul várja már az időt, mellyben Mahumed tiszteletére meghalhafson. A' hírek szerént Romániából és Bulgáriából utban vagynak sok rend-béli sergek; Moldóvában és Oláh-országban-is sokan szévedeznek femmi rendet nem tartván, fegyverek edgy öklelő dárda, vagy pedig edgy fiinta és kard. Szállás dólzában fem tartanak femmi rendet, erőszakosón oda szállanak az hová nekik tettik, és a' mi szükségek

vagyon erővel tellyesítik: ezen dológ a' Keresztényeknek okoz több nyomorúságot. Jafsiban Moldovának fő Várofsában sok százat vágtanak-le közzülök a' Törökök, árulást fogván réájók. Az erről szólló *Buktovinai* hir szerént, még ezen mélszáróltatása a' Keresztényeknek mind tart. — *Khótzimban* két *Basa* világos példáját adta, melly kitsiny mértékbe légyen a' Törökök között, az edgy mástól való függés, s melly veszedelmes annak nem léte, kivált a' katonák között: ezek a' rang-felett edgybe veszvén, annyira vitték a' dolgót, hogy edgyezéből edgyik a' másikkal személlyesen vijjanak-meg: szembe szálván, edgyik közzülök el-esék. Ezen veszedelem még nem vala elég, hanem az után az el-esettnek katonái okoztak több zür-zavárt, nem akarván az életben maradott Basának engedelmességet, mig-nem ezek-is vér-öntés által kényszerítettének köteleltségek tellyesítésére. — Még némelly megjegyzésre méltó dolgók. — Ö Felségének különös Kegyelmeességéből O - Budán a' Nemzeti - Oskola számára edgy epület építettett, melyben 5-dik Nov. a' két ahöz tartozó Tanittok u. m. *Lachner Káspár* és *Herpy István* Urak, a' Budai Fő Normális K. Oskolának Gondvifelőjéttől *Pethő Urtól* bé-vezettettek, az óda való T. Pap és *Dékány Stipsits Urtól*, ki a' meg-nevezet Oskolának igazgatását magára vállolta, és ugyan az említett két Tanittokról tétetett Isteni tiszteletnek alkalmatofságával. — Magyar-orfságnak Fő Ispányai és K. Kommissáriusai parantolatot vettek, hogy a' Vármegyékben a' Tábor mellett való szolgálatra tanáltató minden ökröket és azoknak árrokat, igen szórossan fel-jegyeztessék: e mellett Magyar-orfságnak minden Földes és Nagyságos

ságos Uraihöz ezen h. elején, az igaz hazafit a' maga kötelességére ferkentő tudósíttás küldetett, melyben ezek arra kéretnek, hogy gabonájoknak azon részét mely nélkül el-lehetnek a' Tábór számára adják által. Minthogy a' Magyar Méltóságoknak, fők alkalmatossággal meg-probált igaz hivségeben semmi kétség nem lehet, remélhető, hogy a' Tábornak elég bőv élesége fog-lenni. — Még az a' mit ő Felsége Magyar-orzágtól kíván nem reud kívül való, ezen szve hasonlítás szerént; hogy 1778-ban a' Zab, llyet edgyedül ez az Ország adott, ment 1 Millió 5 ezer Pofóni mérőre, most pedig még csak 200 er mérő iratott-ki.

Edgy *Lembergi* 6-dik Dec. költ tudósíttás el-bizonyosága annak, melly kevésbe felejtkezik-el a' F. Királyunk, még az ő mostani valósággal ghatatlan gondjai között-is örökös biródalmainak a'iról. Ezen tudósíttás szerént meg-engedte ő F. Ura a' Gallitziai magános embereknek-is, hogy sáros helyeket ki-száraszthassák és szántható-ssák, ha magok az Uraságók ezt tselekedni tennék: melly munkát ha magános ember vállalja, nem csak hogy tulajdonává leszzen an-meg-mivelhetővé tétetett örökség, sőt ar-ztendéig az Ország Fejedelmének sem fizet- nek felette meg-tiltatott itten az-is, hogy a' maga szabad akarattya szerént, valamely szántó-földé változtathassa. A *Ló-hierá- s* (k hármas levelű fünek hívják) szorgalma- se végett, rendelt ő Felsége 3 ezrendő- Kerület számára 50 Aranyókat, mellye- Jobbágy fog-el-venni, a' mellyiknek bi- s vele leszzen, hogy leg-nagyobb darab föl-

det művelt-meg az említett Si-nemével. — A' közönséges levelek erősitik, hogy a' *Toskánai Nagy-Hertzegnek*, Szándéka a' volna, hogy a' maga Taró-mányaiban, az házolságot a' Papi rendnek megengedje, azt t. i. a' mit a' Vallásnak természeténél megenged, és a' mitől, csak az Eklésiai hatalómmal való visszfé elés fosztotta volt maga edgy néhány századoktól fogva, a' Papi természeténél. — Pórtugalliából olyan hír jött, hogy a' 18 dik Századnak vége, a' Klastromos világban, nem kevés változást fogunk látni itt-is, melly szerént minden Szerzethez olyan rendelés érkezett, hogy edgy új Papi béne vétetődjék sohová, míg nem a' Papi Rendek ez kánt ismét más rendelést-nem vesznek. — Frantziáországban el-törölte-félben vagyon a' múlt nap említettettek kivül, a' *Bernhárd Szerzetébéli Barátok* is: ezeknek jövedelme fel-megyén mint edgy 8 Millio 400 ezer Livrára. — M. Fő Tisztelendő *Szabó András* Ur, a' Pofonyi Nevedékeny Papi Muehelynek nagy érdemű Fő-igazgatója, a' maga különös szorgalmatossággal nyert, F. Királya, előtt esméretes érdemeinek jutalmául, a' F. Monárhától Püspöki névvel és rangal kegyelmesen meg-tisztelteték; kinek a' maga Titványától iratott örvendő Vervei a' következő Múában tétetek közönségessé.

NB. A' mi Betű-rakunk a' *Pilátus* művéségét élvén, a' következő innépekre kezeit a' betűk szennyétől meg-mosá: a' Typográfia ájtóját, és a' jövő Szeredai *Kurirt* is oda rekeszté, maga E. Olvasóinak bölcsőg innéplelt kíván.